

MRF 2022.105

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 28. april 2022, j.nr. 19/05608

Hjemvist afgørelse om, at rørledning havde status af privat vandløb, grundet utilstrækkelig oplysning af sagen, da vurderingen var baseret fotodokumentation, der sandsynliggjorde tilledning af drænvand, uden at forholdet var dokumenteret ved observation af brønde i regnvejr eller ved sporstofundersøgelse. Ikke tillagt afgørende betydning, at rørledningen ikke var anført i spildevandsplanen, da rørledningens status beroede på rørledningens formål.

Sagen drejede sig om den retlige status af et rørlagt forløb i Tåstrup på Stevns som enten spildevandsteknisk anlæg eller vandløb og i givet fald klassificeringen af rørledningen som enten offentligt eller privat vandløb. Området ved Tåstrup har ikke været reguleret af landvæsenskommissionenskendelse. I førstegenerationsspildevandsplanen fra 1976 for Stevns Kommune var anført, at området var fælleskloakeret, samt at urensset spildevand havde udløb i det offentlige vandløb Storkøbæk. Af spildevandsplan for perioden 2001-2012 fremgik det, at der i planperioden ville blive etableret en ny afskærende trykledning i Tåstrup, hvorefter sanitært spildevand ville blive ledt til Bækager Renseanlæg, mens regn- og overflade fortsat ville blive afledt ved privat foranstaltning. I spildevandsplanen for perioden 2012-2020 var anført, at regn- og overfladevand blev afledt ved privat foranstaltning. I 2018 skete der brud på en ledning med en samlet længde på 400 m placeret på en ejendom ejet af det kommunale forsynings-selskab (KS) og på N's naboejendom, hvor stedet for bruddet var på N's naboejendom. Stevns Kommune foretog i 2019 tilsyn, hvor der blev udført arbejdet dokumentation med en række billeder af brønde, riste og dræn langs naboejendommen. Stevns Kommune konstaterede endvidere, at kommunen i forbindelse med oprensning af brønde for afledning af offentlige vejarealer tidligere havde været foretaget vedligeholdelse af rørledningen nedstrøms KS's ejede ejendom, uden der var tale om en fast praksis. I juni 2019 traf

Stevns Kommune afgørelse om, at det rørlagte forløb havde status af vandløb og klassificeret som privat vandløb, idet kommunen bl.a. henviste til, at væsentligt mindre end 25 % af tilledt overfladevand stammede fra offentlig vej, lagde kommunen til grund, at kommunen ikke var forpligtet til at afholde en forholdsmæssig del af omkostninger forbundet med at udbedre ledningsbruddet på N's ejendom. Afgørelsen blev påklaget af N, der bl.a. gjorde gældende, at der var tale om en spildevandsledning, hvorfor udgiften påhvilede KS. Miljø- og Fødevareklagenævnet (formanden) bemærkede, at en spildevandsplan efter spildevandsbekendtgørelsens § 5, stk. 1, nr. 2, skal anføre eksisterende fællesspildevandsanlæg i kommunen og oplyse, om anlægget er ejet af et spildevandsforsyningsselskab eller andre. Nævnet fandt dog ikke, at det kunne tillægges afgørende betydning, at rørledningen ikke fremgik af kommunens spildevandsplan, da det afgørende var, hvilket formål rørledningen tjente. Nævnet konstaterede, at kommunens tilsyn sandsynliggjorde, at der var tilledning af drænvand til rørledningen, men der var ikke sket egentlig dokumentation ved observation af brønde ved regnvejr eller ved anvendelse af sporstofundersøgelse. Miljø- og Fødevareklagenævnet fandt på den baggrund, at sagen ikke var tilstrækkeligt oplyst til at afgøre, om rørledningen havde status af privat vandløb, hvorfor nævnet ophævede afgørelsen og hjemviste til fornyet behandling.

Kommentar: Sagens omstændigheder er et eksempel på, hvordan den retlige klassifikation af rørlagte vandledninger som spildevandsanlæg eller vandløb henholdsvis som offentlig eller privat kan have betydning for, hvem der skal betale for udgiften til ledningsbrud. Med afgørelsen understreger Miljø- og Fødevareklagenævnet, at hvis kommunen vil anvende ledningens retlige status til at fritage et kommunalt spildevandsselskab for omkostning ved udbedring af brud og vedligeholdelse i øvrigt ved at klassificere ledningen som privat vandløb, er det ikke nok, at ledningen ikke er omtalt i spildevandsplanen, men det afgørende er ledningens formål, hvilket har betydning for, hvilke minimums-krav der stilles til sagens oplysning.

Ophævelse og hjemvisning i sag om fastlæggelse af status, klassifikation og vedligeholdelsespligt for rør i Stevns Kommune

19/05608

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter vandløbslovens § 2, jf. § 80, stk. 1.[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Stevns Kommunes afgørelse af 11. juni 2019 om fastlæggelse af status, klassifikation og vedligeholdelsespligt for rør beliggende matr. nr. [A1] Tåstrup By, Hellested, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2.[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen kan anlægges ved domstolene.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 8. juli 2019 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ejendommens ejer.

Klager har navnlig anført, at

- der er tale om en spildevandsledning,
- røret alene transporterer vand fra [A2] og dermed ikke drænvand,
- Stevns Kommune i 2006 opfattede røret som offentligt, hvilket bekræftes af kommunens efterfølgende vedligeholdelse og regulering,
- beregningerne af oplandet til røret er fortaget på et mangelfuldt grundlag og med en forkert anvendelse af Scalgo,
- røret ved nedklassificering skal afleveres i dokumenteret funktionsdygtig og vedligeholdt stand.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.4.

Klager har desuden påklaget Stevns Kommunes afgørelse af 24. juni 2019 om lovliggørelse af et udført reguleringsprojekt omfattende omlægning af en delstrækning af røret på matr. nr. [A1] Tåstrup By, Hellested. Miljø- og Fødevareklagenævnet vil på et senere tidspunkt træffe særkilt afgørelse i denne sag.[4]

2. Sagens oplysninger

2.1 Området

Langs [A2] i Tåstrup by løber det i sagen omhandlende rør. Røret fortsætter efter [A2] sit forløb på klagers ejendom matr. nr. [A1] Tåstrup By, Hellested og har her udløb i det offentlige åbne vandløb Storkebækken nord for byen.

2.2 Natur- og planforhold

Det fremgår af kortmaterialet til Stevns Kommunes Spildevandsplan fra 1976, at Tåstrup er et eksisterende fælleskloakeret areal. Det fremgår videre, at der er udløb af urensset spildevand i Storkebækken på klagers ejendom matr. nr. [A1], Tåstrup By, Hellested.

Endvidere fremgår det af kortmaterialet til spildevandsplanen, at der for Tåstrup by er planlagt separatkloakering i perioden 1986-1992. På kortet løber der en hovedspildevandsledning gennem Tåstrup, til dels langs [A2], hvor der for enden på klagers ejendom er markeret en pumpestation samt et separat regnvandsudløb.

Herudover fremgår det af spildevandsplanens pkt. 5.1.1, at det i planen er forudsat, at der udelukkende etableres spildevandsanlæg i oplandet til Tåstrup. Regnvandet forudsættes bortskaffet ved nedsivning, tilslutning til grøfter, dræn og lignende eller fortsat benyttelse af afløbsledninger.

Af spildevandsplanens pkt. 4.1.1. fremgår, hvilke landvæsenskommissionskendelse, der er afsagt inden for de forskellige kloakoplande. Der fremgår ikke en kendelse vedrørende Tåstrup.

Endelig fremgår det af et skema, vedlagt spildevandsplanen om status for kloakerede områder, at kloaksystemet for kloakeringsområdet Tåstrup er fælleskloakeret.

Af Stevns Kommunes Spildevandsplan 2001-2012 fremgår det under pkt. 9.2.20, at Tåstrup er sparsomt kloakeret med private ledninger. I planperioden etableres et offentligt spildevandssystem i vejareal i Tåstrup. Spildevandet opsamles og afledes til en ny afskærende trykledning til Bækager Renseanlæg i Hellested. Videre fremgår det, at regnvandet fortsat afledes ved privat foranstaltning til eksisterende fælles private ledninger eller lokalt på ejendommen.

Om kloakoplandet Tåstrup fremgår det af spildevandsplanens pkt. 2.27 i bilag 2 under overskriften "eksisterende forhold" og under overskriften "kloakledninger", at fællesledningen er gammel og tætret. Under overskriften "fremtidige forhold" og underoverskriften "kloakledninger" fremgår det bl.a., at regnvandet afledes lokalt til eksisterende private fællesledninger samt på egen grund eller nedsives. Den eksisterende drænledning anvendes til regnvand og markafvanding. Den eksisterende private fællesledning planlægges bevaret privat i planperioden.

Det fremgår af Stevns Kommunes Spildevandsplan 2012-2020 på s. 159 om status for Tåstrup, at Tåstrup er spildevandskloakeret, og at regnvandet fortsat afledes ved privat foranstaltning til eksisterende fælles private ledninger eller lokalt på ejendommen. Derudover fremgår det, at regnvand ledes fra fælles privat ledning til Storkebækken.

Af den nugældende spildevandsplan for Stevns Kommune, Spildevandsplan 2021-2030, fremgår der noget lignende i forhold til Tåstrup, som i den tidligere Spildevandsplan 2012-2020.[5]

2.3 Den påklagede afgørelse

Stevns Kommune har den 11. juni 2019 truffet afgørelse om, at røret på matr. nr. [A1] Tåstrup By, Hellested er et privat vandløb omfattet af vandløbsloven, og at bredejer er forpligtet til at vedligeholde det. Samtidigt har kommunen truffet afgørelse om, at der ikke er anledning til at ændre på rørets klassifikation som et privat vandløb. Endvidere har kommunen truffet afgørelse om ikke at bidrage til vedligeholdelsen af røret på matr. nr. [A1] Tåstrup By, Hellested.

Om røret fremgår det af afgørelsen, at røret har en længde på ca. 400 m og en diameter på Ø160 mm. Rørets forløb på klagers ejendom er ifølge afgørelsen kendt, mens Stevns Kommune formoder, at den resterende del af røret ligger i vejarealet under [A2]. Ifølge afgørelsen er røret en tidligere privat fællesledning, der i forbindelse med kloakeringen af Tåstrup by i 2006 er overgået til at kun at aflede vejvand fra [A2], drænvand fra oplandet samt muligvis regnvand fra ejendommene langs vejen. Vejvandet løber ifølge afgørelsen til røret via nedsivning i vejrabat samt via afløb i vejriste.

Videre fremgår det af afgørelsen, at røret afvander et opland på ca. 7,56 ha. Vejarealet, herunder kørebane og rabatter, udgør ifølge afgørelsen ca. 0,206 ha. af det samlede opland.

Stevns Kommune har anført, at afgørelsen er truffet for at udrede eventuel misforståelse om rørets kvalifikation. I den forbindelse har kommunen bemærket, at for den del af røret, som ligger langs med [A2], er det kommunen, som er bredejer, og derfor også vedligeholder af røret. Ifølge kommunen har der tidligere været praksis for, at kommunens vejafdeling nogle steder også har vedligeholdt den private strækning af røret nedstrøms rørforløbet i vejen beliggende på klagers ejendom af hensyn til trafiksikkerheden ved vandsamling på vejbanen. Videre har kommunen bemærket, at denne praksis er stoppet for mange år siden, idet den ikke har hjemmel i vandløbsloven, men ifølge kommunen har det desværre ført til den opfattelse hos nogle bredejere, at deres vandløb er offentligt, fordi kommunen tidligere har udført vedligeholdelsen. Endvidere har kommunen bemærket, at uanset at kommunen har betalt for henholdsvis en delvis omlægning af røret i 2012 og for et mindre arbejde på en brønd i 2016 på den del af røret, der er beliggende på klagers ejendom, er røret et privat vandløb.

Ifølge Stevns Kommune har røret i Tåstrup ikke været optaget i kommunens spildevandsplaner som en offentlig spildevandsledning. Videre har kommunen bemærket, at en renovering af røret, der er sket samtidig med spildevandskloakeringen i 2006, er betalt af kommunen og ikke af kloakeringsprojektet.

Baggrunden for, at der er tale om en privat fællesledning til håndtering af regnvand, findes ifølge afgørelsen i de tidligere spildevandsplaner. Ifølge afgørelsen er Tåstrup i Stevns Kommunes Spildevandsplan 1976 angivet som "fælleskloakerede arealer". Det fremgår videre af afgørelsen, at der ikke ligger en landvæsenskommissionskendelse til grund for kloakeringen, og dette vil ifølge kommunen sige, at der ikke er tale om en offentlig ledning/kloakering på baggrund af beboernes bidrag til kloakfonden. Ifølge kommunen er der i stedet tale om en privat fællesledning.

Stevns Kommune har derudover bemærket, at ifølge spildevandsplanen fra 1976 er området planlagt til en kommende offentlig spildevandskloakering og privat håndtering af regn- og overfladevand via nedsivning, dræn eller gamle afløbsledninger. Tidspunktet, for den planlagte spildevandskloakering, er ifølge kommunen rykket i de efterfølgende spildevandsplaner.

Det faktum, at røret har været en spildevandledning, ændrer ifølge Stevns Kommune med henvisning til Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis i NMK-43-00216 ikke ved, at røret ved statusændring overgår til at være et privat vandløb. Videre har kommunens anført, at røret ikke fremgår af spildevandsplanen som en spildevandsledning, og at røret ikke er optaget som et offentligt vandløb. Af den grund er røret ifølge kommunen et privat vandløb.

Stevns Kommune har endvidere anført, at et vandløb godt kan aflede spildevand, og stadig være omfattet af vandløbsloven. Det faktum, at kommunen tidligere har vedligeholdt røret, ændrer ifølge kommunen ikke på rørets status som privat vandløb.

En ændring af rørets status fra vandløb til et spildevandsteknisk anlæg kræver ifølge Stevns Kommune en revision af spildevandsplanen eller en udarbejdelse af et tillæg til planen, hvilket ikke er tilfældet.

Stevns Kommune har endvidere anført, at røret ikke har en størrelse eller benyttelse, der er anderledes end andre private vandløb i kommunen, hvorfor røret fastholdes som et privat vandløb.

I forhold til et eventuelt bidrag til vedligeholdelsen af røret har Stevns Kommune bemærket, at undersøgelser har vist, at hvis vejvand udgør mere end 25 % af tilledningen til et rør, så forøger vejvandet rørets vedligeholdelsesbehov. Videre har kommunen bemærket, at vejarealet alene udgør 2,7 % af rørets oplandsareal, og at der af den grund ikke er belæg for at antage, at vejvandet belaster røret i en grad, der kræver, at kommunen bidrager til vedligeholdelsen af røret på klagers ejendom.

Endvidere har Stevns Kommune oplyst, at kommunen den 4. juni 2019 har foretaget et tilsyn med røret langs [A2]. Tilsynet er dokumenteret via en række billeder af brønde, riste og dræn langs [A2], hvortil kommunen har knyttet forskellige oplysninger til om bl.a. placering, dimension og materiale af drænledning samt eventuel anvendelse, herunder om observerede ledninger der efter kommunens vurdering leder vand til det i sagen omhandlende rør under [A2]. Ifølge kommunen underbygger tilsynet analysen og beregningen af rørets opland.

Det fremgår af afgørelsen, at klager har indgivet høringssvar til Stevns Kommune. Klager har heri bl.a. anført, at kommunen har anvendt programmet Scalgo fejlagtigt i afgørelsen til beregning af oplandets størrelse. Hertil har kommunen bemærket, at Scalgo er anvendt til at bestemme rørets opland, og at programmet anvender den nyeste opdaterede terrænmodel til at beregne strømningsveje og oplandsstørrelser til et givent punkt. Ifølge kommunen sker beregninger af oplandet alene på baggrund af terrænet, og strømningsvejene er derfor i programmet defineret som vandets vej uden kloakering og dræn. Endvidere tager Scalgo ifølge

kommunen ikke højde for eventuelle ekstra tilløb fra kloakering og dræn, som løber på tværs af oplandsskel. Det har ifølge kommunen ikke været muligt at finde drænsager for området, og herefter har kommunen vurderet, at afdræningen i området følger de hydrologiske oplandsgrænser. Kommunen har begrundet dette med, at det berørte område ligger meget tæt på "modtager vandløbet", og at afledningen omkring [A2] ledes via klagers ejendom. Videre har kommunen bemærket, at der ikke er fundet afskærende drænledninger som går over vandskel. Endvidere har kommunen bemærket, at sagen startede ved en klage over stuvning af vand på marken øst for [A2] og klagers ejendom, og at denne vandsamling forsvandt efter at røret på klagers ejendom fik gennemløb. Samlet har kommunen derfor vurderet, at Scalgo kan anvendes i sagen til at afgrænse det forventede opland, hvilket også ifølge kommunen understøttes af tilsynet med røret den 4. juni 2019.

I høringssvaret har klager derudover anført, at ifølge et skema vedlagt Stevns Kommunes Spildevandsplan 1976 var røret allerede dengang registreret som en spildevandsledning. Kommunen har som svar anført, at det skema som klager har henvist til, indeholder en oversigt over områder, hvorfra der kommer spildevand. Derimod siger skemaet ifølge kommunen ikke noget om ejerskabet og dermed ikke noget om, hvorvidt der er tale om en offentlig kloakering eller ej. Endvidere har kommunen gentaget, at idet der ikke ligger en landvæsenskommissionskendelse til grund for kloakeringen, er der ikke tale om en offentlig ledning eller kloakering på baggrund af beboernes bidrag til kloakfonden, og at der på den baggrund er tale om en privat fællesledning. Herudover har kommunen bemærket, at der ikke er samme definition af "fælleskloakerede arealer" i de tidligere spildevandsplaner som "fælleskloakeret" i de nuværende. Ifølge kommunen siger begrebet i de tidligere spildevandsplaner noget om, hvorvidt ledningen modtager både regn- og spildevandsvand fra ejendomme, men ikke nødvendigvis noget om ejerskabet. Derimod siger det specifikt noget om ejerskabet til ledningsnettet i de nuværende planer. Hertil har kommunen gentaget, at ledningen ikke er optaget som en spildevandsledning i den nugældende spildevandsplan.

2.4 Klagens indhold

Klager har anført, at han protesterer mod Stevns Kommunes angivelse af røret som et vandløb eller dræn, eftersom der ifølge klager er tale om en teknisk installation i form af en lukket spildevandskloakledning, der på afgørelsestidspunktet udelukkende modtager vand gennem vejristene langs [A2]. Klager har, til støtte for det anførte om rørets status og anvendelsen, henvist til en mail fra den 3. april 2018 sendt fra kommunen til NIRAS, hvorefter det fremgår, at *"Sagen omhandler en tidligere 'kloakledning' som kun afvander vand fra vejen. Kommunen har vedligeholdt ledningen, men du skriver i en mail til [kommunen], at vi kan lave en afgørelse, der overdrager vedligeholdelsen til grundejer. Er det en nedklassificering? Og hvordan vil vi stå, når det umiddelbart kun er os der bruger den?"*

Videre har klager med henvisning til et kort over området omkring Tåstrup fra 1792 anført, at der aldrig har eksisteret et 500 m langt vandløb eller dræn, hvor røret ligger nedgravet i dag, hvorfor der ifølge klager ikke kan være tale om et naturligt vandløb, der senere er rørlagt. Rørets karakter af tekniskinstallation bekræftes ifølge klager af, at kommunens ansvar for vedligeholdelse varetages af Stevns Kommunes Materielgård.

Klager har endvidere protesteret imod, at røret skulle være et privat vandløb. Hvis dette rent faktisk var tilfældet, ville den påklagede afgørelse efter klagers opfattelse ikke give mening. Klager har tværtimod bemærket, at kloakledningen i 2006 blev overtaget af Stevns Kommune

som et offentligt vandløb, som kommunen også de facto har vedligeholdt som dette frem til december 2018. Dette er ifølge klager i overensstemmelse med, at røret siden 2006 kun har tjent til afledning af nedbør fra [A2], og at kommunen ifølge klager i 2006 indhentede et tilbud fra en entreprenør på en gennemgribende renovering af røret. For klager er det uforståeligt, hvis kommunen har vedligeholdt røret frem til december 2018, og herunder f.eks. fortaget et reguleringsprojekt i 2012, uden at have taget stilling til rørets klassifikation.

Klager har videre anført, at han finder det stærkt kritisabelt, at alle kommunens dokumenter for beslutningen i 2006 og frem er bortkommet. Herudover har klager bemærket, at beskrivelsen af det foretagne arbejde på røret på klagers ejendom i 2016 er fabrikeret. Ifølge klager omhandlede arbejdet en utæthed i sammenføjnningen mellem det gamle betonrør og det nye plastrør, der blev lagt ned i forbindelse med reguleringen i 2012, hvilket ifølge klager bekræftes af en faktura for arbejdet, hvoraf der fremgår en leveret overgangsmantel samt stolpebeton.

Endvidere har klager angående rørets status anført, at det fra Stevns Kommunes side i 2006 gentagne gange blev fastslået og bekræftet, at den tidligere spildevandsledning fremadrettet ville overgå til at være en regnvandsledning, og da den fremadrettet alene skulle tjene til bortledning af vand fra [A2] ville den være et offentligt vandløb. Ifølge klager er dette et resultat af, at kommunen i 2006 erkendte, at kommunen havde brug for at bortlede vejvandet, og at ingen af borgerne i Tåstrup ønskede at bevare røret efter separatkloakeringen. I den forbindelse har klager henvist til et brev af 5. maj 2016 fra klager til kommunen på vegne af Tåstrup Vandværk, som klager er formand for, hvori det anføres, at *"hvis kommunen alligevel opretholder den omtalte ledning i forbindelse med kloakeringen, så vil dette være at betragte som en de facto anerkendelse af kommunen som ejer og vedligeholder af ledningen i fremtiden."* Ifølge klager har kommunen ingen oplysninger om dette hændelsesforløb ligesom kommunens svarbrev på bl.a. henvendelse fra den 5. maj 2016 er bortkommet. Videre betyder dette ifølge klager, at en skriftlig accept fra kommunen på at røret er offentligt, også er forsvundet, hvilket må lægges kommunen til last.

I forhold til Stevns Kommunes brug af Scalgo har klager anført, at klager har en erfaren rådgivende ingeniørs påvisning af, at Scalgo ikke viser, hvad kommunen hævder er tilfældet, bl.a. fordi Scalgo alene viser, hvorledes vand vil løbe, hvis terrænoverfladen er impermeabel, og hvis der ikke findes afvandringsanlæg. Videre har klager anført, at direktøren for Scalgo til klager har udtalt, at Scalgo ikke kan anvendes til et give et retvisende billede, hvis man undlader at korrigere tolkningen for lokale forhold som eksisterende markdræn, veje, bygninger, nedsivningsfaskiner mv. Endvidere har klager anført, at kommunen, hverken har påvist eksistensen af tilsluttede markdræn eller af tilsluttede regnvandsledninger, og at en mail fra kommunen fra den 8. april 2019 bekræfter, at angivelsen af tilslutninger alene er kommunens "bedste bud". Ifølge klager kan tilsynet udført den 4. juni 2019 ikke tillægges nogen betydning, og herudover har kommunen ikke foretaget en partshøring i forhold til tilsynsnotater. Flertallet af de på tilsynet fotograferede brønde er ifølge klager i øvrigt tørre og har ingen betydning efter separatkloakeringen i 2006. Kommunens tolkning af billederne er ifølge klager gætværk. Herudover undrer det klager, at kommunen ikke har taget udgangspunkt, i det kortmateriale der ifølge klager er udarbejdet for kommunen i januar 2006 som forberedelse til kloakeringen samme år. Videre har klager anført, at kommunen har afslået klagers opfordring til at dokumentere, at der ledes vand til røret fra andre steder end fra [A2] via f.eks. en TV-inspektion. Endvidere er røret ifølge klager alene vandførende i regnvejr.

Derudover har klager anført, at de marker, som Stevns Kommune påstår dræner til røret under [A2], har hvert sit uafhængige markdræningssystem, der afvander direkte til Storkebækken eller Ellebækken, og at der findes drænkort, som dokumenterer dette. Hvis det skulle være korrekt, at markerne drænedes til røret under [A2], ville det ifølge klager i øvrigt være i strid med miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 3.[6]

Derudover har klager anført, at afgørelsen bærer præg af, at Stevns Kommune har været fast besluttet for, at lægge udgifterne ved genopretningen af det i december 2018 sammenbrudte rør over på klager.

Klager har herudover anført, at der ikke kan gennemføres en nedklassificering af et misvedligeholdte offentligt vandløb uden at det først bringes i funktionsdygtig stand. Videre har klager anført, at idet nedklassificeringen ikke fandt sted i 2006, har klager ikke haft mulighed for gennem de sidste 13 år at efterse og dermed forbygge de nuværende problemer. Hvis Stevns Kommune insisterer på, at nedklassificere røret fra offentlig til privat, skal kommunen derfor dokumentere, at røret er funktionsdygtigt samt fastlægge en retvisende partsfordeling af de fremtidige udgifter, som baseres på den reelle nytteværdi.

Endelig har klager anført, at Stevns Kommune ikke har overholdt reglerne om notat- og journaliseringspligt i forbindelse med sagens behandling, eftersom flere af sagens centrale dokumenter, herunder notater, referater, budgetter mv., mangler. Den manglende opfyldelse heraf har ifølge klager medført, at det ikke er muligt at kontrollere, om kommunen har handlet korrekt i sagen. Ifølge klager har kommunens forsømmelse heraf et sådant omfang, at det bør tillægges en bevismæssig betydning og medføre en processuel skadevirkning for kommunen, f.eks. ved at klagers version af hændelsesforløbet lægges til grund. Videre har klager anført, at Stevns Kommune, har baseret afgørelsen på udokumenterede påstande, et fabrikeret sagsforløb og faglige forkerte vurderinger. Endvidere har klager oplyst, at han den 19. juni 2019 har indgivet en klage over Stevns Kommune til Ankestyrelsen angående notat- og journaliseringsforpligtigheden.

2.5 Stevns Kommunes bemærkninger til klagen

Stevns Kommune har i bemærkninger til klagen af 10. juli 2019 oplyst, at sagen tidligere har været varetaget af en nu afdød medarbejder, og at der siden sagen er genoptaget, har været fuld opmærksomhed på notatpligten.

Stevns Kommune har den 9. august 2019 supplerende bemærket, at kommunen i en mail til klager af 13. maj 2019 har beklaget, at der mangler sagsakter, men samtidigt understreget, at der er tale om ganske få sagsakter, som mangler.

I forhold til klagers henvisning til Stevns Kommunes mail fra den 3. april 2018 har kommunen anført, at der er tale om en intern mail, som beskriver de interne overvejelser om, hvorvidt røret er et privat eller offentligt vandløb. Den endelige konklusion på disse overvejelser kommer ifølge kommunen til udtryk i den påklagede afgørelse.

Endvidere har Stevns Kommune bemærket, at tilsynsnotatet fra den 4. juni 2019 er sendt til klager den 6. juni 2019 med et spørgsmål omkring brønd nr. 11. Ifølge kommunen svarede klager allerede tilbage samme dag vedrørende brønd nr. 11, hvorfor klager er blevet partshørt i forhold til tilsynsnotatet.

Derudover har Stevns Kommune oplyst, at kommunen den 8. august 2019 har indhentet det af klager omtalte kortmateriale fra 2006, der også omfatter et kort fra 2007. Ifølge kommunen ændrer kortmaterialet ikke på kommunens afgørelse. Kortene stammer ifølge kommunen fra et spildevandsprojekt, og kommunen har vurderet, at de tre kort ikke medtager alle brønde og drænledninger i området, fordi fokus har været på spildevandsdelen. Denne konklusion underbygges ifølge kommunen yderligere, hvis kortmaterialet sammenholdes med kommunens udførte tilsyn. Videre er det ifølge kommunen nærliggende at drage den konklusion, at de brønde, der ikke kan genfindes på kortmaterialet fra 2006 og 2007, udgør en del af vandløbs- og drænbrøndssystemet i nærværende sag.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle, hvorvidt røret er omfattet af vandløbsloven.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Det er myndighedens ansvar at sikre, at en sag afgøres på et tilstrækkeligt oplyst grundlag. Pligten til at oplyse sager er et grundlæggende princip i forvaltningsretten og kaldes official- eller undersøgelsesprincippet.

Omfanget af undersøgelserne i en sag afhænger af sagens karakter og af omstændighederne i sagen i øvrigt. I det omfang, myndigheden ikke umiddelbart har adgang til de for sagsbehandlingen nødvendige oplysninger vil myndigheden i en konkret sag kunne give påbud om tilvejebringelse af disse oplysninger, under forudsætning af, at der er hjemmel hertil i den relevante lov.

En forvaltningsmyndighed har altså pligt til at sørge for, at der er et tilstrækkelig fyldestgørende - retligt og faktisk - grundlag til, at myndigheden kan træffe en fuldt forsvarlig og lovlig afgørelse. Princippet er en såkaldt garantiforskrift med det formål at bidrage til at sikre, at en forvaltningsmyndigheds afgørelse bliver indholdsmæssigt lovlig og rigtig.

Der er mellem parterne uenighed omkring, hvorvidt røret er et vandløb eller en spildevandsledning (et spildevandsanlæg).

Det fremgår af § 1, stk. 1 i vandløbsloven, at loven tager sigte på, at vandløb kan benyttes til afledning af vand, navnlig overfladevand, spildevand og drænvand.

Det fremgår af lovens § 2, stk. 1, at lovens regler om vandløb også finder anvendelse på grøfter, kanaler, rørledninger og dræn samt søer, damme og andre lignende indvande.

Omfattet af loven er vandløb, hvis tilstedeværelse og vedligeholdelse flere end en enkelt har interesse i, jf. lovens § 2, stk. 2.

Af den kommenterede vandløbslov fremgår det, at rørledninger i vandløbslovens forstand ikke omfatter de i den dagældende bekendtgørelse nr. 174 af 29. marts 1974 § 2 omtalte afløb fra "beboelser, erhvervsvirksomheder, bebyggelse i øvrigt og befæstede arealer". [Z] Videre fremgår det, at de ledninger, som i separatanlæg afleder tagvand og regnvand fra befæstede veje og gårdspladser hører med til spildevandsanlæg.

Miljøbeskyttelsesloven og spildevandsbekendtgørelsen[8] finder anvendelse på alle fælles spildevandsanlæg.

Spildevandsanlæg omfatter åbne som lukkede ledninger og andre anlæg, der tjener til afledning eller behandling af spildevand m.v. i forbindelse med udledning til vandløb, søer eller havet, afledning til jorden eller anden form for bortskaffelse, jf. spildevandsbekendtgørelsens § 4, stk. 7.

Ved spildevand forstås alt vand, der afledes fra beboelse, virksomheder, øvrig bebyggelse samt befæstede arealer, jf. spildevandsbekendtgørelsens § 4, stk. 2. Begrebet omfatter således husspildevand, spildevand fra erhvervsvirksomheder, herunder kølevand og filterskyllevand samt regnvand fra tagarealer og befæstede arealer.[9]

Et spildevandsanlæg skal fremgå af kommunens spildevandsplan, jf. miljøbeskyttelseslovens § 32 og spildevandsbekendtgørelsens § 5, stk. 1.

Kommunalbestyrelsens vedtagelse af en spildevandsplan kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, jf. miljøbeskyttelseslovens § 32, stk. 3.

Hvem der har vedligeholdelsespligten for et rør, afhænger af, om røret er omfattet af reglerne i miljøbeskyttelsesloven og den dertilhørende spildevandsbekendtgørelse, eller om røret er omfattet af reglerne om vandløb i vandløbsloven.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at der ikke er tilstrækkelige oplysninger i sagen til at kunne vurdere, hvorvidt røret er et vandløb omfattet af vandløbsloven eller en spildevandsledning omfattet af miljøbeskyttelsesloven. Nævnet har i vurderingen heraf lagt vægt på, at der er enighed mellem sagens parter om, at røret før 2006 var et betragte som en spildevandsledning, men at parterne herefter er uenige om, hvilken status røret har.

Det er efter nævnets opfattelse ikke, ud fra det i sagen beskrevne forløb omkring separatkloakering i Tåstrup, entydigt, hvad formålet med røret er efter separatkloakeringen. Dette skyldes tildeles, at der ikke er dokumenter som beskriver, hvad røret er bestemt at skulle tjene til efter separatkloakeringen, samtidigt med at Stevns Kommune har vedligeholdt røret i størstedel af perioden, uanset at røret ifølge kommunen er et privat vandløb. Endvidere har nævnet lagt vægt på, at kommunens tilsynsnotat bygger på en vurdering foretaget af kommunen, der alene sandsynliggør, at der ledes drænvand til røret, men at dette ikke er dokumenteret ved observationer af f.eks. mængden af tilført vand til røret, og hvor dette vand kommer fra, hvorfor afgørelsen ikke bygger på konkret viden om, hvad der reelt ledes til røret. Videre har nævnet lagt vægt på, at det faktum, at røret ikke er optaget i spildevandsplanen ikke kan tillægges afgørende betydning henset til, at rørets formål og hvad det tjener til også skal indgå i vurderingen af statussen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder herefter, at det i sagen er en forudsætning for, at Stevns Kommune kan vurdere, hvorvidt der er tale om et vandløb eller en spildevandsledning, at det klarlægges, hvad rørledningen tjener til. Dette kan f.eks. gøres ved at kommunen undersøger, om der er en faktisk tilledning fra markdræn til røret ved observation af brøndende i regnvejrs eller ved en sporstofundersøgelse.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker i øvrigt i forhold til anvendelsen af Scalco, at programmet alene kan anvendes til at bestemme rørets opland i en situation, hvor der er dokumentation for, at drænvand fra oplandet faktisk ledes til røret, hvilket ikke er tilfældet i sagen. Hvis dette dokumenteres, er nævnet enig med kommunens i, at programmet kan anvendes til at bestemme oplandets størrelse.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Stevns Kommunes afgørelse af 11. juni 2019 om fastlæggelse af status, klassifikation og vedligeholdelsespligt for rør beliggende matr. nr. [A1] Tåstrup By, Hellested, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 om vandløb med senere ændringer.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Sagsnr. 19/06155.

[5] <https://stevns.viewer.dkplan.niras.dk/plan/53#/14587>
(<https://stevns.viewer.dkplan.niras.dk/plan/53#/14587>).

[6] Lovbekendtgørelse nr. 1218 af 25. november 2019 om miljøbeskyttelse med senere ændringer.

[7] Vandløbsloven med kommentarer af Flemming Tolstrup, Juristforbundets forlag 1975 s. 73.

[8] Bekendtgørelse nr. 1393 af 21. juni 2021 om spildevandstilladelser mv. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4.

[9] Jf. pkt. 2.1.1 Spildevandsvejledningen til bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4, 2018,
<https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2018/06/978-87-93710-38-2.pdf>
(<https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2018/06/978-87-93710-38-2.pdf>).

Sag:

19/05608

Dato:

28. april 2022.

Emner:

Vandløbsloven (/s...

Miljø- og Fødevareklagenævnet (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>) •
Nævnenes Hus • Toldboden 2 • 8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • mfkn@naevneneshus.dk
(<mailto:mfkn@naevneneshus.dk>)
Tilgængelighedserklæring (<https://www.was.dgst.dk/mfkn-naevneneshus-dk>)